

Professori Heli Marjanen & tutkimusryhmä

5.12.2024

Tutkimussuunnitelma: Asiointisyys ja rahankäyttö Turun keskustassa (ASKURA 2025)

Tutkimustarve

Ravintolat ja erilaiset ajanviettopalvelut yleistyvät kaupunkikeskustoissa kun taas erikoiskauppojen lukumäärä ja usein myös kannattavuus ovat jo pitkään olleet laskussa. Ns. elämäskulutuksen suhteellisen merkityksen kasvu näkyy mm. lisääntyneenä ajan- ja rahankäyttönä kahviloissa ja ravintoloissa sekä erilaisten hyvinvointipalveluiden kasvavana kysyntänä. Vastaavasti kuluttajien fyysisiin tavaroihin kohdistama kysyntä laskee. Samankaltaista kehitystä on havaittavissa sekä suurissa että pienissä kaupungeissa ympäri maailmaa.

Kaupunkikeskustan strateginen kehittäminen vaatii tuekseen tietoa kuluttajien käyttäytymisestä ja käyttäytymisen taustalla olevista motiiveista.

Turun ydinkeskustassa toteutettiin helmi-maaliskuussa 2020 kyselytutkimus (ASKURA-tutkimus), jossa haastateltiin kuluttajia kahden viikon aikana (viikot 9 ja 11) aamukymmenen ja iltakahdeksan välillä. Aineistoa kerättiin lisäksi sähköisellä kyselyllä (Webropol), johon vastaajia kutsuttiin heille henkilökohtaisesti jaetuilla korteilla. Tutkimuksessa selvitettiin kuluttajien asiointisyitä, kulkutapoja ja rahankäyttöä Turun keskustassa. Yhteensä tutkimukseen osallistui 780 henkilöä, joista 635 haastateltiin henkilökohtaisesti ja 145 vastasi sähköiseen kyselyyn.

Koska edellisestä tutkimuksesta tulee keväällä 2025 kuluneeksi viisi vuotta, ja COVID19-pandemia vaikutukset näkyvät edelleenkin esimerkiksi etätöiden yleistymisenä, tulosten päivittäminen on aiheellista. Esimerkiksi Tampereen kaupunki selvitti kaupunkiseudun asukkaiden asiointia, rahankäyttöä ja liikkumista Tampereen keskustassa edellisen 12 kuukauden aikana keskustan asiointitutkimuksella huhtikuussa 2024. Tulokset poikkesivat huomattavasti edellisestä, vuonna 2021 toteutetusta kyselystä.

Myös edellinen tutkimus toteutettiin Turun yliopiston kauppakorkeakoulun, Turun kaupunkitutkimusohjelman, Turun kaupungin ja Turun Ydinkeskustayhdistys ry:n yhteisrahoitteisena tutkimuksena. Vastaushalukkuuden kasvattamiseksi osallistujien kesken arvottiin elokuvalippuja sekä vapaavalintaisia lahjakortteja Kesellä Turkua -yhdistyksen jäsenliikkeisiin.

Tutkimuksen toteutus

Tavoitteena haastatella kevättalvella 2025 vähintään 600 satunnaisesti valittua kuluttajaa Turun keskustassa kahden viikon aikana ja siten toistaa kevättalvella 2020 tehty tutkimus. Haastatteluja suoritetaan ennalta valituissa paikoissa siten, että otokseen saadaan mahdollisimman edustavasti sekä kävelijöitä ja pyöräilijöitä että linja-autolla ja omalla autolla liikkuvia. Siksi haastatteluja tehdään kaduilla, liikkeissä, kahviloissa ja ravintoloissa, pysäköintilaitoksissa sekä linja-autopysäkeillä. Yhteen haastatteluun kuluu haastateltavan aikaa noin 5 – 10 minuuttia (lomake pidetään lyhyenä, mutta jotkut haastateltavat saattavat esittää paljonkin tarkentavia kysymyksiä).

Haastatteluja suoritetaan seitsemänä päivänä viikossa kuitenkin siten, että sunnuntaina haastatteluja suoritetaan suhteellisesti vähemmän johtuen liikkeiden lyhyemmistä aukioloajoista. Haastatteluja tehdään vähintään 600 kappaletta, jolloin vuoden 2020 kokemuksiin perustuen haastattelutunteja tarvitaan noin 120. Haastattelut toteutetaan helmi-maaliskuussa 2025.

Haastattelijoina toimivat tehtävään palkatut Turun yliopiston opiskelijat, haastattelukielet ovat suomi, ruotsi ja englanti.

Aineiston analyysin kannalta on tärkeää saada vastaajista riittävän tarkat taustatiedot, erityisesti osoite (asuinalueen tarkkuudella). Siksi vastaajien kesken arvotaan lahjakortteja Turku Centerin jäsenliikkeisiin. Vastaajilta pyydetään ensin katuosoitetta. Jos tätä ei haluta antaa, näytetään karttaa, jossa näkyvät Turun tilastoalueet. Jos tätäkään ei haluta kertoa, kysytään postinumeroa. Lahjakortit ovat välttämättömiä vastaushalukkuuden lisäämiseksi ja osoitteiden saamiseksi.

On oletettavaa, että monet kadulla pysäytetyt tai bussia odottavat vetoavat kiireeseen ja kieltäytyvät siksi haastattelusta. Tämän takia katugallupiin liittyy webropol-kysely, jolla pyritään saamaan vastauksia haastattelusta kieltäytyneiltä. Webropol-kyselyyn vastaajia kutsutaan korteilla (toisella puolella tutkimusalueen kartta, toisella puolella QR-koodi sekä osoitelinkki kyselyyn). Kyselyyn on mahdollista vastata joko suomeksi, ruotsiksi tai englanniksi. Kysymykset ovat pääosin samoja kuin haastattelussa, mutta rahankäytöstä voidaan lomakkeella kysyä tarkemmin, samoin syistä tulla Turun keskustaan.

Tutkimuslomake, haastatteluajankohdat ja haastattelupaikat tarkentuvat tammikuussa 2025 yhteistyössä Turku Centerin kanssa. Lahjakorteista tai muista mahdollisista palkkioista (esim. ”kahvikuponkeja” keskustan kahviloihin tms.) sovitaan niin ikään tammikuussa Turku Centerin kanssa.

Tutkimusorganisaatio:

Tutkimuksen toteuttavat Turun yliopiston kauppakorkeakoulun markkinoinnin ja kv. liiketoiminnan laitos/talousmaantiede (professori, KTT Heli Marjanen, yliopisto-opettaja KTT Anna-Maja Kohijoki ja tehtävään palkattu tutkija). Hankkeeseen liittyy myös pro gradu -tutkielma, joka hyödyntää kerättyä aineistoa ja johon mahdollisuuksien mukaan kerätään myös syventävää aineistoa (esim. fokusryhmähaastattelut). Tutkimuksen tuloksista raportoidaan tutkimuskumppaneille ja muille sidosryhmille eri tilaisuuksissa kevään 2025 aikana sekä tuotetaan julkaistava raportti. Aineistoa hyödynnetään myös akateemisessa, journal-julkaisuihin tähtäävässä tutkimuksessa. Erityisen huomattava on Turun seudulla syksyllä 2023 toteutetun KAMU2023-kyselyn (<https://www.utu.fi/fi/yliopisto/turun-kauppakorkeakoulu/talousmaantiede/tutkimus>) ja ASKURA2025-aineiston yhdistämisen tuottama lisäarvo.

Kustannukset ja rahoitus:

Tutkimussuunnitelman laadinta & lomakkeen suunnittelu	
& haastattelijoiden rekrytointi + ohjeistus	2000 €
Aineistojen vienti tietokantaan	800 €

Webropol-kyselyn laadinta	800 €
Haastattelijoiden palkat	3000 €
Aineistojen analyysi ja raportointi	7750 €
yleiskustannukset 18 %	3150 €
YHTEENSÄ	17500 €

Kustannukset jakautuvat seuraavasti: Turku Center 1500 €, Turun kaupunki 1500 €, Turun kaupunkitutkimusohjelma 8000 €, Markkinoinnin ja kv. liiketoiminnan laitos 6500 € (omarahoitusosuus, sisältää Heli Marjasen ja Anna-Maija Kohijoen työpanoksen).

Lisäksi Turku Center hankkii tarvittavat lahjakortit sekä vastaa Webropol-kutsukortin layoutista ja painatuskuluista (700-1000 kpl).